

novah in se je določil tudi delovni program gospodarskega sveta, ki se glasi:

1. Poživi in pojači naj se lansko leto vplejuna akcija za pridobivanje novih članov Učiteljske tiskarne;

2. Z osebno agitacijo naj se razširi krog kupovalcev in naročnikov;

3. Posebno je priporočati šol. upraviteljem, da po možnosti krijejo kolikor mogoče svoje potrebe v knjigarni Učit. tiskarne.

4. Obnovi naj se akcija za pridobitev novih zavarovancev »Samopomoči učiteljskih otrok«.

Za izvedbo prve in druge točke programa so se takoj odposlale potrebne okrožnice na poverjenike Učiteljske tiskarne. Ti so z vso znano marljivostjo vršili prevzeto delo in danes ima tiskarna med učiteljstvom okoli 600 zadruženikov. Tudi na zborovanjih so poročali poverjeniki o stanju naših gospodarskih in socialnih ustanov in priporočali učiteljstvu, naj vse svoje potrebščine kupuje v stanovskih podjetjih.

Za poživitev nabiralne akcije združnikov so bili sklicani v Ljubljani, Celju in Mariboru sestanki poverjenikov Učiteljske tiskarne. Iz poročil je bilo razvidno, da imajo s prevzetim delom mnogo težav in da jih bodri pri delu le stanovska zavest in želja, da bi najmočnejše podjetje kmalu postalo res najtrdnjša opora organizacije.

Med drugim je bila tudi izražena želja, naj se taki sestanki vrše večkrat na leto, da bi društveni gospodarski referenti dobivali potrebne informacije o Učiteljski tiskarni.

Glede tretje točke so bile odposlane okrožnice na vse poverjenike Učiteljske tiskarne, v katerih se je točno obrazložilo, kaj vse lahko kupujejo upraviteljska o naših knjigarnah. Tudi glede četrte točke delovnega programa so se razposlale okrožnice, a so pozivi dosegli neznaten uspeh. Članstvo pri tej zadruzi narašča počasi. Upoštevati na moramo, da je predvsem potrebno, da pridobimo sedaj najprej članstvo za Učiteljsko tiskarno, kot našo največjo in najvažnejšo gospodarsko ustanovo in nato še za druge ustanove.

Na predlog predsednika sekcije je tajništvo izdelalo statistični pregled udejstvovanja učiteljstva v gospodarskih in socialnih ustanovah, dalje pregled šol in naročnikov »Naslega roda« v posameznih srezih in pregled vseh izdanih »Mladinske matice« od njene obstoja dalje.

Ponovno pa moramo poudariti, da slabo gmotno stanje med učiteljstvom še vedno ovira gospodarski svet pri njegovem delu. Z dobro voljo in hotenjem pa bo učiteljstvo omogočilo gospodarskemu svetu vršiti one naloge, za katere je bil poklican v življenje.

ODSEK BREZPOSELNIH UCITELJSKIH ABITURIENTOV

Brezposelni učiteljski abiturienti in abiturientke so organizirani v OBUA. Odsek ima svojo pisarno, ki je predvsem informativna, posredovalnega značaja in ki je istočasno njihov lokal, kjer je članom stalno na razpolago ca. 25 najaktualnejših stanovskih, literarnih in političnih revij in časopisov. Delo v odseku se je radi zmanjšane števila in zaposlenosti članstva z instrukcijami in ostalimi priložnostnimi zasluzki precej omejilo. Iz tega razloga ni odsek podvzemal običajnih večjih akcij, ker ni mogel računati s potrebno udeležbo in sodelovanjem. Odsek skrbi za instrukcije in ugodnosti, ki jih naša organizacija uživa in priraja kulturno - debatne seitanke. Odsek je preskrbel tovarišem (-icam) vodstvo in nadzorstvo raznih mladinskih počitniških kolonij. V januarju je v posebni deputaciji interveniral pri ministru prosvete radi nastavitve, predvsem starejših letnikov, z običajnim uspehom. Z organizacijama brezposelnih tovarišev v Mariboru in Zagrebu vzdržuje stalne stike; nameravane skupne akcije pa žal ni uspel izvesti. Odsek ima v stalni evidenci vseh 200 tovarišev (-ic). V poslovnem letu 1938./39. je imel odbor 4 seje in 2 članska sestanka.

ODSEK ZA STROKOVNO NADALJEVALNE TER ZA KMETSKO IN GOSPODINSKO NADALJEVALNE ŠOLE

Ta odsek obsega dva dela. Za prvega t. j.: za strokovno nadaljevalne šole obstoja odbor, ki je med letom deloval in stavil predloge sekciji za izboljšanje položaja učiteljstva na teh šolah. Za drugi del tega odseka pa v Ljubljani nimamo tovarišev, ki bi na tem polju delovali. Edini, ki na tem polju dela je bil delj časa bolan. Poleg tega obstoja še posebno občestvo za te šole, v katerem se marljivo udeležujejo naši člani. Vsekar bi morali delo v tem odseku poživiti in najti kritje, da bi se lahko sej in posvetov udeleževali oni tovariši in tovarišice, ki se na tem polju udeležujejo. Kljub temu je sekcija izvršila sklepe skupščine in skušala realizirati predloge.

SOLSKI RADIO

Šolski radio odsek bo zaključil z Vidovdanskim oddajo osmo leto svojega obstoja. Radijska oddaja postaja je tudi v tem šolskem letu pripomogla z denarno podporo, da sta ostali v programu 2 tedenski uri, in sicer v torek in petek od 11. do 12. ure. Le v juniju je v šolskem radiu zaradi skrcenega urnika radijske postaje po ena tedenska oddaja in to v torek. V tekočem letu je bilo 65 oddaj. Te šolske ure so bile letos posebno pestre, ker so bile na programu mnoge pokrajinske oddaje in igre, v katerih je bila glavna misel ljubezen do kmetijskega doma. Po vsaki šolski radijski uri je bila tudi napoved novic, ki so bile vzgojnega, nacionalnega, higienskega in poučnega značaja. Te novice so napovedovali brezposelni učiteljski abiturienti.

Kr. banski upravi je poslal odsek prošnjo, da vstavi v svoj vsakoletni proračun gotovo

vsoto za nabavo šolskih radijskih aparatov in za njihovo vzdrževanje. Prošnja pa je bila neugodno rešena.

UCITELJSKI PEVSKI ZBOR »EMIL ADAMIČ«

Na lanski zborovi skupščini je članstvo UPZ izbralo v upravni odbor sledeče člane: predsednik Drago Supančič; podpredsednika Kobentar Anton in Andreja Grumova; tajnik Vinko Rupnik; gospodar Lumbar Bogo; arhivar Lumbar Gabrijel; odborniki Štrukelj Andrej, Pečar Srečko, Petrovič Mara in Zdešar Zora; za namestnike pa Kneisel Vida, Velnar Amalija, Andolšek Ludovik in Schubert Stefanija. V artistični odbor so bili izvoljeni tov. Kobentar Anton, Gobec Radovan, Štrukelj Andrej, Skok Ferdo in Zdešar Zora. Nadzorni odbor so sestavljali tov. Štrukelj Fanči, Dodič Ivan in Zitnik Maks.

V tekočem poslovnem letu je imel upravni odbor 4, načelstvo 2, artistični odbor 2 seji, skupnih sej upravnega in artističnega odbora pa je bilo 4. Na sejah so odborniki reševali tekoče zadeve, ki so razvidne spodaj.

UPZ je imel 6 pevskih tečajev, in sicer v avgustu leta 1938. 5 dni, v septembru 3 dni (samo za moški zbor), v novembru 2 dni, v januarju t. l. 4 dni, v marcu 3 dni, v aprilu 3 dni in dvodnevni pevski tečaj v mesecu maju pred odhodom na pevsko turnejo po Bosni, Hercegovini in Dalmaciji. Na teh pevskih vajah se je zbor pripravljala za nastop v Mariboru in pevsko turnejo. Pevskih vaj se je udeleževalo od 75 do 80 članstva.

Učiteljski pevski zbor »Emil Adamič« je priredil 19. novembra v Mariboru koncert v okviru proslave 20-letnice osvobodjenja in zedinjenja, katero so priredila obmejna učiteljska društva. Ob podpori mariborskih tovarišev in tovarišic je nastop izpadel v splošno zadovoljstvo.

Od 8. do 17. maja je UPZ izvedel pevsko turnejo po Bosni, Hercegovini in Dalmaciji. Nastopil je v Slavonskem Brodu, Zenici, Sarajevu, Mostarju, Dubrovniku in Splitu. Aranzmaje nastopov in bivanja so prevzela povsod učiteljska sreska društva in skoro v vseh krajih so bila sklicana na dan nastopa UPZ učiteljska zborovanja, da se je tako javno poudarila solidarnost učiteljskih vrst v naši državi. Čeprav je izvedel UPZ s to turnejo pot, katere ni absolvirati še noben večji slovenski zbor zaradi visokih letoviščarskih cen, je turneja po Bosni in Dalmaciji uspela nadvse zadovoljivo.

Po sklepu lanske banovinske skupščine je UPZ razposlal naknadno na naslov različnih šol okoli 300 glasbenih edicij »Materinski dan«. UPZ je vrnilo delo okoli 150 šolskih upraviteljev. Ker je UPZ pokrtil stroške za svojo edicijo »Materinski dan«, je pričel pripravljati glasben priročnik z naslovom »Štirje letni časi«, v katerem bodo zbrane pesmice za različne prilike med šolskim letom. UPZ ima z izdajanjem glasbenih priročnikov mnogo dela in stroškov, kar pa mu ne bi bila tako velika ovira, ako bi šole in učiteljstvo pridno segalo po njegovih izdajah. Glasbeni priročnik »Štirje letni časi« bo izšel v prihodnjem poslovnem letu.

UPZ je mislil v pretečenem poslovnem letu izvesti skupno organizacijo vseh mladinskih zborov naše banovine in je izdal v »Učiteljskem tovarišu« več pozivov za podatke. Zbor je prejel na te pozive samo 4 odgovore. Z ustanovitvijo skupne organizacije mladinskih zborov je imel UPZ namen, moralno in deloma tudi gmotno podpreti delo mladinskih pevskih zborov, dajati navodila, prirediti skupne nastope, skrbeti za notni material itd. UPZ bo skušal s ponovnimi pozivi realizirati to zamisel.

Na svoji lanski skupščini je sprejel zbor sklep, da ustanovi v teku leta iz vrst ljubljanskega učiteljstva pogrebni moški zbor, da se ne bi vršili učiteljski pogrebi v Ljubljani brez petja, kar se ne strinja s slovesom učitelja - pevca. UPZ je bil pripravljen preskrbeti lokal in notni material, toda kljub temu je prejel na svoje okrožnice, ki jih je razposlal na ljubljanske šole, štiri odgovore. Za sodelovanje se je priglasilo le 8 tovarišev. V prihodnjih letih bo skušal zbor izpeljati tudi to svojo nalogo.

Meseca septembra lanskega leta je gostoval v Ljubljani moški pevski zbor »Binički« iz Leskovca v vardarski banovini. UPZ je kot njegov častni član prevzel ves aranžma bivanja in koncerta ter se tako oddolžil za svoj sprejem v Leskovcu ob priliki pevске turneje po Srbiji. Za pogostitev imenovanega zbora je prispevala banska uprava, mestna občina ljubljanska, Hubadova pevška župa in UPZ.

S koncertom v Mariboru se je poslovil od Učiteljskega pevskega zbora njegov dirigent, tov. Milan Pertot, ki je bil prestavljen v Maribor, kjer je prevzel pevovodsko mesto Glasbene Matice. Za novega dirigenta si je zbor izbral g. Pavla Šivica, profesorja na ljubljanskem konservatoriju. Oseba novega dirigenta je UPZ največja garancija, da bo napredoval v vsakem oziru do stopnje, ki je primerna slovesu učitelja - pevca.

Z uprizoritvijo pravljicne igre »V kraljestvu palčkov« si je UPZ nabavil vso potrebno garderobo in rekvizite. V pretečenem poslovnem letu si je več šol in društev izposodilo pri zboru imenovane rekvizite in garderobo. Tudi ostale šole si jih lahko izposodijo proti plačilu primerne odškodnine.

Učiteljski pevski zbor stopa v petnajsto leto svojega delovanja in bo skušal tudi v bodoče ob moralni in materialni podpori svojih stanovskih tovarišev in tovarišic delati za napredek in procvit naše pesmi in petja v šoli.

EKSKURZIJSKI ODSEK

Pripravil in organiziral je do podrobnosti ekskurzijo v Bolgarijo. Ker so se tik pred zaključkom prijavi odjavili številni prijavitelji, je bil odsek primoran potovanje odpovedati. Po svojem zastopniku je sodeloval pri raznih

Kneippova
vsako zrno vsebuje
prazni sladni sladkor
sladna kava

posetih v Ljubljani. Žal, da je za ta odsek nemogoče dobiti v Ljubljani sodelavcev. Razmišljati bo potrebno o tem, kako bi se delo poživelo, ker so ravno učitelji najbolj številno zastopani pri potovanjih drugih organizacij. Znano pa je, da imajo učiteljske organizacije v drugih državah odlične ekskurzijske odseke, ki so tudi v materialno podporo drugim učiteljskim ustanovam.

PEDAGOŠKO LITERARNI ODSEK

Pri sekciji JUU v Ljubljani se je zaradi enotne linije pri pouku v slovenskih ljudskih šolah ustanovil pedagoško literarni odsek, katerega smer in pomen sta razvidna iz pravilnika, ki so ga prejela vsa učiteljska sreska društva, da o njem razpravljajo na svojih zborovanjih.

Na II. seji upravnega in nadzornega odbora sekcije so bili v odsek izvoljeni naslednji tovariši: Vranc, Dolgan, Roš, Hreščak, Ribičič in Kopriva.

Proslava 70 letnice Ptujkega učiteljskega društva

Ptujsko učiteljsko društvo je v soboto, 11. junija, na slavnostni način proslavilo 70-letni jubilej svojega obstoja. Da povzdigne to slovesnost, je upravni odbor sekcije priredil ob tej priliki v Ptuj svojo sejo. 12 obmejnih sreskih društev je zborovalo skupno s ptujskim in že v ranih jutranjih urah so se začele zbirati velike množice učiteljskega kolodvora. Vsa obmejna učiteljska društva so se zbrala v Ptuj, ostala pa so poslala na to proslavo svoje zastopnike.

Mogočna povorka je v soboto zjutraj z državno zastavo in godbo na čelu krenila s ptujkega kolodvora proti gledališču, kjer je bilo slavnostno zborovanje. Bilo je nad 500 učiteljev in učiteljic, ki so prihitali od vseh strani Slovenije, da prisostvujejo proslavi jubileja najstarejšega učiteljskega društva.

Ob 9. dopoldne je predsednik ptujkega društva tov. Zupančič otvoril zborovanje z nagovorom, v katerem je orisal zgodovinski potek razvoja ptujkega učiteljskega društva od leta 1869. dalje. Od prvih početkov dalje se je v društvu včlanjeno učiteljstvo utrjevalo v stanovski zavesti in s tem dvigalo raven učiteljskega stanu kot celoto. Prav jubileji učiteljskih društev nam pokažejo kako ogromno in kako požrtvovalno pionirsko delo so ustvarili oni učitelji, ki so v najtežjih letih ustvarjali učiteljsko organizacijo, ki je s svojim prizadevanjem dvigala veljavnost učiteljskega stanu višje in višje.

Odsek je na dveh sejah ugotovil posebno nujno potrebne priročnike, iskal stike za sestavljanje teh priročnikov s sposobnimi šolniki ter obravnaval prijavljene osnutke pomembnih in učnih knjig.

ZAKLJUČEK

Ob zaključku moram ugotoviti, da obsega to poročilo le glavne obrise dela sekcije v poslovnem letu 1938/39. Vseh podrobnosti ni mogoče navajati, ker bi zavzele preveč prostora. Predpostavljam, da so tudi mnoge zadeve znane članstvu iz dopisov, okrožnic in iz objav v »Učiteljskem tovarišu«. Pri delu nas je bodrila zavest, da spremlja in podpira naše delo vse članstvo dravske sekcije, ki stoji trdno na načelih stanovske linije v organizaciji. Vas, predstavnike učiteljstva dravske sekcije prosim, da pregledate delo, izrečete svojo sodbo in nam daste novih predlogov in nasvetov za bodoče.

je obravnava stanovskih in strokovnih vprašanj v društvu krila s šolskimi, prosvetnimi in gospodarskimi potrebami slovenskega naroda in z vsem narodnim hotenjem in stremljenjem. S ptujskim učiteljskim društvom se je začela ustvarjati »Slovenska učiteljska organizacija« - slovensko učiteljstvo in njegova organizacija sta bili od vsega začetka narodnostno usmerjeni in sta poleg tega vzbujali tudi v najširših krogih jugoslovansko miselnost. — Učiteljstvo in organizacija sta vedno stali v prvih vrstah narodne obrambe proti raznarodovanju in odtujevanju — tudi po zedinjenju sta storili vso svojo dolžnost. Nadalje je poudaril zasluge organiziranega učiteljstva za dvig slovenskega šolstva in ptujskemu učiteljskemu društvu najiskrenejše čestital k jubileju, vse navzoče pa iskreno pozdravil, želeč obilo uspeha pri delu.

Z zborovanja so bile poslane pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., ministru prosvete g. Stevanu Čiriču in izvršnemu odboru JUU v Beograd.

O spoznavanju otroka v Slovenskih gorcah je referiral tov. Jurančič, učitelj v Telčah na Dolenjskem, ki je prej več let služboval pri Sv. Marku pri Ptuj.

V program slavnostnega zborovanja je bil vključen tudi nastop mladinskih pevskih zborov: iz Cirkove pod vodstvom tov. Jančiča, od Sv. Marjete pod vodstvom tov. Staniča in iz St. Lovrenca pod vodstvom tov. Suštarjeve.

Udeleženci proslave pred ptujskim gledališčem

Po nagovoru je tov. Zupančič pozdravil prisotne zastopnike oblasti in korporacij, kakor tudi vse zastopnike sekcije učiteljskih društev in prisotno članstvo. Temu pozdravu so sledile čestitke gostov k društvu jubileju. Prvi je čestital sreski načelnik gosp. dr. Vidic kot zastopnik bana, nato so izrekli svoje čestitke še prošt in nadžupnik g. Greif, ravnatelj gimnazije g. Alič, ravnatelj meščanske šole g. Babšek je čestital v imenu meščansko-šolskega učiteljstva in Slomškove družbe, g. dr. Maks Kovačič v imenu SKJ, v imenu ljubljanskega učiteljstva in prisotnih zastopnikov sreskih društev tov. Vekoslav Mlekuž.

V daljšem govoru je orisal zasluge društva jubilaranta za dvig stanovske zavesti predsednik sekcije tov. Kumelj, ki je ugotovil, da so ustanovitelji društva čutili potrebo stanovske združitve na nacionalni osnovi, da se

Ti zbori so nastopili posamezno, a v začetku in ob zaključku so skupno zapeli nekaj pesmic pod vodstvom tov. Hasla.

Obširno situacijsko poročilo je podal nato predsednik sekcije tov. Metod Kumelj, ki je v njem obrazložil vsa najvažnejša vprašanja, za katera se zanima učiteljstvo in za katerih rešitev se bori učiteljska organizacija. Njegova izvajanja so bila opetovano deležna burnega odobravanja. Po tem poročilu je bila sprejeta tudi posebna resolucija.

Prireditelji proslave 70-letnice Ptujkega društva so za popoldne organizirali tudi uspeli izlet v Dobravo v Halozah. V prijetnem razpoloženju in v pravem tovariškem ozračju se je razvila res pristrčna zabava, ki je mnogo pripomogla k poglobitvi tovariških odnošajev med člani posameznih sreskih društev.

Šolski radio

—r. XXXIV. Sreda, 28. junija, ob 9. uri bo oddajala »Vidovdanska proslava« II. deška in II. deklška meščanska šola v Ljubljani; vodi gđc. Marija Laharnar. Spored: 1. Govor. 2. Ante Debeljak: Slovenska zemlja (de-

klamacija). 3. E. Adamič: Ljubljanske narodne (petje s spremljevanjem klavirja). 4. Ante Debeljak: Ljudstvo in dom (zborov. deklamacija). 5. Mara Vidic: Na Vidov dan (deklamacija). 6. Matija Tomc: Vidovo (petje s spremljevanjem). 7. Slovo od absolutentov. 8. Državna himna.